(ZEITUNGSDRUCKSACHE)

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Ч. 90. Краків, 13. вересня 1940. Рік І.

„Krakauer Nachrichten"
Ukrainische Volkszeitung
für das
General-Gouvernement

Adresse der Redaktion:
„Krakauer Nachrichten"
Krakau, Orzeszkowagasse 7.II
Fernsprecher 104-81.

Adresse der Administration:
Krakau, Karmeliterstrass 34 II
Fernsprecher 230-39

30 сот.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і закордоном:
місячно 3 зол. 50 сот.
чвертьрічно 10 зол. 50 сот.
піврічно 20 золотих
річно 40 золотих
Курс 1 нім. марки 2 зол.
Адреса Редакції: Краків, Ожешкової 7, тел. 104.81
Адреса: Адміністр. Краків, Кармелітська 34, тел. 230-39
Дирекції: ч. тел. 137-42

Народній часопис для Ґенерал-Ґубернаторства

ВИХОДИТЬ В ПОНЕДІЛОК, СЕРЕДУ І ПЯТНИЦЮ

Відплатні налети на Льондон

ВІЙНА ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ.

Берлін, 9. 9. — Начальна команда німецької армії подає: Не зважаючи на погану погоду ескадри боєвих літаків продовжували відплатні налети на Льондон в дні 8. 9. і в ночі на 9. 9. Летунські світлини потверджують велику успішність дотеперішніх атак. Підчас нічної атаки летуни могли здалека розпізнати свої цілі, бо пожежі дальше тривали. Знову обкидано бомбами всякого калібру доки й портові уладження, склади нафти, ґазові та електричні заведення, водопроводи та шпихлірі по обох боках Темзи. У Фірт оф Форт поважно ушкоджено влучним поцілом бомби торговельний корабель містоти 8.000 тон. Англійські летуни заатакували минулої ночі мешканеву дільницю Гамбурга. Ушкоджено багато мецкальних домів, ранено кілька осіб. Одначе шкоди незначні. Загальні втрати ворога 8. 9. — 22 літаки, з чого 2 зістрілила протилетунська артилерія, а решту зістрілено в повітряних боях. Не вернулися 4 німецькі літаки.

Берлін, 10. 9. Начальна команда німецької армії подає: Минулої ночі англійські літаки обкидали бомбами місцевости північної Німеччини, що не мають ніякого звязку з військовими обектами. В Берліні та в інших місцевостях ушкоджено в більшій чи меншій мірі мешкальні доми. Ескадри німецьких боєвих і ловецьких літаків продовжали свої відплатні атаки, спрямовані на військові обекти столиці Англії. В міру, як дозволяла погода, обкидано бомбами ріжних калібрів портові уладження й доки, ґазівні, електрівні, водотяги, шпихлірі й великі маґазини. Шлях вказували німецьким летунам здалека видні величезні пожежі. Крім цього летунські атаки були спрямовані на деякі пристані на західньому побережжі Англії та східньому побережжі Шкотії. Ворог утратив — 44 літаки, не вернулися 21 німецьких літаків.

Користаючи з темноти в ночі з 9. на 10. 9. зближилося кілька менших ворожих воєнних кораблів до француського побережжя та віддало безплянково кілька сальв, що впали без шкід поза німецькі становища. Артилерія німецької маринарки відперла ворога. Одно з підводних суден під командою капітана Пріена, що недавно затопило 33.400 тон, тепер знов затопило 6 озброєних ворожих торговельних кораблів загальної містоти 40.250 тон. Крім цього ушкоджено один пароплав. Інше підводне судно затопило низку озброєних ворожих торговельних кораблів загальної містоти 15.500 тон. Німецький помічний кружляк задержав на бльокованому морському просторі невтральний пароплав, що плив в напрямі англійських островів. Дня 9. 9. вечором німецькі надбережні батерії почали обстрілювати англійський транспорт, що виплив з Довру під конвоєм. Транспорт розпорошено, 4 торговельні кораблі вернулися до Довру, два до Ділю. Один ушкоджений пароплав відголювано, один корабель перестав плисти, оповитий густими клубами диму. Пізніше німецькі далекобійні гармати почали обстрілювати англійську батерію біля Довру, та по двогодинній боротьбі примусили її до мовчанки.

Болгари займають Добруджу

Софія, 11. 9. Болгарські часописи подають подробиці про обсадження Добруджі на основі договору у Крайові. Болгарські цивільні власти почнуть перемати державні й прилюдні будинки, як також доми, валишені румунськими населенням від 15 ц. м. Військове обсадження Добруджі починається 20. вересня, під проводом ґен. Попова, команданта військової округи Варна. Добруджа поділена на 4 ґрупи, які будуть зайняті постепенно, впродовж 10 днів. Перед зайняттям Добруджі відбудеться засідання болгарського парляменту, на якому затвердять болгарсько-румунський договір у Крайові. Полуднева Добруджа творитиме окрему адміністраційну одиницю, поділену на 7 повітів і 114 громад. На памятку визволення Добруджі болгарська пошта видала 15. вересня окремі поштові значки, вартости 1, 2, 4 і 7 левів.

Пекуча справа

Краків, 11. вересня 1940.

Важко писати про справу, що заторкує одну з найважніших ділянок нашого національного життя.

І коли редакція часопису одержує ряд доказ її великої актуальності.

Автор цих рядків намітив собі кинути у звязку з новим шкільним роком декілька думок про навчально-виховні справи в наших школах. Та оце лежить перед ним ряд рукописів, надісланих до редакції, що в них одна спільна й однаково оцінювана справа, а саме персональних пересунень у нашому шкільництві, себто звільнення кругло 500 некваліфікованих учителів з наших українських шкіл головно на Холмщині й Лемківщині.

Не можна мовчки перейти попри цей факт, дарма, що про нього вже декілька разів писалося в нашому часописі. Не можна теж містити про цю справу ряд надісланих в останньому часі статтей, хоча би з огляду на брак місця.

Та заки перейдемо до наших навчально-виховних завваг, мусимо з самого початку вияснити одне: справа »фахових« і »нефахових« учительських сил була вирішена не українськими інспекторами, але шкільною владою згідно з її, зрештою зовсім правильним засадничо становищем, що до фахового діла потрібна фахова людина. Українські інспектори, з заподаними нам інформаціями, були тільки виконавцями волі влади.

Оце ствердження дозволяло б нам перейти над справою до денного порядку, але вона надто важна, щоб не присвятити їй більше місця.

Хто ж оці »нефахові« учителі?

Хай говорить один з авторів надісланих статтей. »Нефахові« — пише він — прийшли нерідко в одному одязі, зголошувалися до інспекторату й без одного слова обійшли шумнозвучні »посади« в забутих Богом і людьми селах! — працювали. В неопалених помешканнях, без платні, засобів життя — здані звичайно лише на ласку села.

Який же вислід їхньої праці? »Перейдіться з села до села, а побачите, якою сіткою товариств покрився край. Почуєте, якими безмежним привязанням і любовю дітей, пошаною і признанням старших обдаровує вдячне українське село отих »нефахових« молодих учителів«.

Чи треба додавати ще щось до цих слів?

Треба сказати коротко, що ці »нефахові« учителі це справді великі піонірі, що в гущі темряви й безпросвітности мостили перші стежки, а далі й проклали шляхи великій культурно-освітній праці.

По важких і довгих місяцях праці, коли прорубано перші леди, коли наладнано життя і коли відносини устабілізувалися, на вирівнаний, впорядкований терен приходять взаміну »нефаховим« кваліфіковані учительські сили, що досі вчили на корінних польських теренах, перенесені туди польською владою.

Ніде правди діти, що ці люди, відбиті роками від рідного ґрунту в своїй великій частині затратили звязки з українським світом.

Без знання українського терену, зокрема Холмщини чи Лемківщини, без практики в українській громадській культурно-освітній роботі на селі люди ці з вереснем ц. р. стануть на місце »нефахових« сповняти одну з найважніших наших завдань: виховувати (а не тільки навчати!) нову українську людину, а одночасно вести працю в такій, чи іншій ділянці життя села.

Не хочемо пересуджувати справи, але нам відомі факти, що письма деяких учителів до інспекторатів, чи всяких комітетів писані інколи просто жахливою українською мовою, а буває, що й по польськи (!). І не дивниця. Їм же не вільно було читати нашої преси, роками мусіли скриватися з тим усім, що українське. Отож мимоволі будиться у нас тривога, чи люди ці справді стануть на висоті свого завдання, дарма, що вони кваліфіковані педаґоґічні сили? Не хочу ставити закидів, чи якихось обвинувачень — це спадщина отих проклятих 20-ти останніх років.

Тут нам не обвинувачувати й не боліти, але шукати доцільної розвязки.

Нефахові учителі-студенти, матуристи і т. п. перш усього серцем і сумлінням виконували свої святі обовязки. І це найважніше, тому і осяги їхньої праці просто величезні. Та не заперечуємо, а навпаки мусимо ствердити, що у фаховій педаґоґічній праці поруч серця, сумління, та вроджених здібностей потрібне глибоке, поважне педаґоґічне знання. Без нього можна вести працю місяць — два, можна експериментувати, часто зовсім щасливо й успішно, можна надолужувати інтуїцією, але й можна натворити чимало шкоди.

Бо це не мертва річ і не лише жива істота, оця дитина, щоб до неї підходити кому будь і як небудь. Коли сьогодні маємо щастя, що по 20-ти роках українська дитина по той бік кордону може мати рідну школу й рідного учителя, то не можна до оцеї нагоди підходити без окремої, дуже великої уважливости й почуття відповідальности.

Цей окремий. духовий світ із окремими власними законами й правами— світ дитини вимагає від нас виїмкового знання та піклування. Тут, поруч серця, треба ума і справжнього знання. Це ж нову, українську людину маємо вирощувати, великого творця нашого життя, його вічного ставання, росту до щораз вищих висот. І тут наші вимоги до нашого учительства мусять бути співмірні до його завдань.

Перед нами в переважній своїй масі з одного боку »нефахові«, з другого боку »фахові« заточенці, відбиті роками від українського світа.

Треба найти розвязку справи в межах нашої можливости. Коли вже стоїмо перед фактом змін у нашому шкільництві, а за цим і в багатьох ділянках праці в селах, то в ніякому разі не сміємо дозволяти, щоб „нефахові" взагалі відійшли від праці на місцях. щоб виїздили, як це вже й сталось на працю до фабрик, чи кудись. Їх місце рішуче далі в українському селі, в нашій кооперації, в сільсько-господарській праці, в Комітетах, волосних урядах і т. д. Про це рішуче й негайно мусять подбати і У.Ц. Комітет у Кракові і місцеві У.Д. Комітети і кооперація і „Сільський Господар" та все громадянство.

„Нефахові" мусять стануть поруч „фахових", а „фахові" поруч „нефахових" і спільним порозумінням, зусиллям, довірям, обміною думок і досліду продовжати творчу працю в цих основних клітинах нашого життя, яким є наше село і спільно творити-виховувати нову українську людину. Якими шляхами здійснити підмічені завдання — про це черговим разом.

Богдан Данилович.

Похорони бл. п. през. Е. Петрушевича

Похорони бл. п. Президента ЗОНР д-ра Евгена Петрушевича відбулися в Берліні дня 4. вересня на тому самому католицькому кладовищі, де спочивають полк. Вітовський і чет. Чучман, а саме при вул. Лізеншрассе.

Заупокійне Богослуження і панахиду відправив о. прелат д-р П. Вергун та виголосив у каплиці пращальне слово.

Був погідний осінній день, коли берлінська еміґрантська громада віддавала цю останню прислугу Покійному. »Не святоюрські, ні Софійського Собору дзвони пращали Покійника«, а жалібний спів студентського хору та теплі слова промовців, крім берлінського гр.-кат. пароха о. прал. д-ра Вергуна ще й д-ра Андрусяка та п. Бурбели (по німецьки). Приявні без різниці переконань, обряду, віку передефілювали перед домовиною, кидаючи по грудці нерідної землі як останню прислугу Покійному.

Льондон горить

Ню-Йорк, 10. 9. Нюйорські часописи подають обширні описи знищення у Льондоні. Понад 9-годинне бомбардування в ночі з неділі на понеділок спричинило, що столиця Англії окружена перстенем руїн, оповитих димом. Зі середмістя Льондону можна у всіх напрямах завважити пожежі. Комунікація в деяких дільницях зовсім перервана. Більша частина мешканців Льондону мусіла йти пішки до своїх варстатів праці. Льондонська поліція, озброєна звичайно тільки ґумовими палицями, патролює тепер з крісами на вулицях і перевіряє леґітимації. Одна з летунських бомб поцілила головну ґазову руру. На світлинах з Льондону, надісланих до Америки, видно зовсім знищені уладження пристані з затопленими кораблями, знищені мости, фабрики й т. д. Один з наочних свідків пише з підміських дільниць Льондону, що околиці над Темзою мають незабутній апокаліптичний вид. Важкі чорні хмари димів і вибухаюче вгору полумя задихають характеристичним запахом спаленої ропи. — Таких розмірів знищення ніхто в Льондоні не сподівався. Багато льондинських щоденників не могло вийти, бо їхні працівники провели цілу ніч у схоронищах. Тому населення Льондону гірше поінформоване про розміри шкід, ніж американці.

Бомбардування Гайфи й Олександрії

Рим, 9. 9. Головна кватира італійської армії подає: Італійське летунство знов збомбардувало Гайфу в день, а Олександрію в ночі. В Гайфі, де атака наступила несподівано й оборона не мала часу протидіяти, збомбардовано рафінерію нафти, поцілено уладження та спричинено пожежі. В Олександрії збомбардовано кораблі та уладження фльотової бази. Крім цього обкидано бомбами залізничий шлях Олександрія — Марса Матрук. Всі італійські літаки вернулися. У східній Африці італійські літаки збомбардували Бому в Судані та двірець і склади нафти в Порт-Судані. Ворожі літаки бомбардували Моґадішо, Массаву й Берберу, без ніяких успіхів. Італійські ловецькі літаки зістрілили один з англійських літаків, що намагався заатакувати летовище в Моджіо. Три члени залоги погибли, поручник обсерватор попав у полон.

Рим, 10. 9. У східній частині Середземного Моря італійські літаки заатакували бомбами Яффу в Палестині й залізничий шлях Олександрія — Марса Матрук. В Яффі влучно поцілено портові уладження й маґазини, де вибухли великі пожежі. Між Олександрією та Марса Матруком знищено залізничий шлях; поцілений бомбою залізничий транспорт вилетів в повітря. В північній Африці італійські літаки атакували вогнем скорострілів ворожі військові табори та вантажні самоходи. Ворог мав поважні втрати в районі Бір Скеферцену. Вороже летунство перевело кілька атак на деякі місцевості в Киренеїці, причому вбито одну особу, ранено 4. Матеріяльні шкоди незначні. У східній Африці італійське летунство заатакувало летовище в Порт-Судані, де поцілено низку ворожих літаків на землі та спричинено пожежі. Коли англійські ловецькі літаки перейшли до атаки, італійські літаки зістрілили один ворожий літак і всі вернулися без втрат до своїх баз. В Кенії італійські літаки збомбардували з успіхом ворожі маґазини і бараки в Бурі над рікою Тана, без ніяких власних втрат. Ворог намагався заатакувати Массаву, Асмару й Дессіє, бомби впали на поля, вбиваючи 2 особи, ранили 3 особи.

—о—

Великі зміни в Румунії

Букарешт, 11. 9. Наказом ґен. Антонеску звільнено 11 ґенералів з активної служби за те, що вони виявилися нездарними, та через те деморалізували вояків. Скасовано румунські посольства в Мексику, Копенгазі, Гельзінках, Тегерані й Ріо де Жанейро, як також титули послів і радників посольств. Ґен. Антонеску розвязав національну партію і ґвардію національної партії та сконфіскував їхне майно.

Траґічна смерть президента Параґваю

ВИСЛОВИ СПІВЧУТТЯ АДОЛЬФА ГІТЛЕРА.

Буенос Айрес, 10. 9. Президент Параґваю Естіґаррібія погиб разом з дружиною в летунській катастрофі, коли він виїхав у відпочинкову подорож. Як виявило слідство, літак у мряці налетів на скалу та розбився. Смерть президента Естіґаррібія — це важка втрата для Параґваю, який ще не може піднестися господарсько після війни з Болівією. Тимчасовим президентом уряд іменував міністра війни Моріні́ґа.

Адольф Гітлер переслав на руки тимчасового президента Параґваю вислови співчуття з приводу трагічної смерти президента, та доручив міністрові д-рові Майснерові висловити особисто своє співчуття параґвайському послові в Берліні, ґен. Щонієві.

—о—

ЮЛІЯН ТАРНОВИЧ.

20 літ неволі

5)

КОМАНЕЦЬКА РЕПУБЛИКА — АБО ОКРУЖНИЙ КОМІСАРІЯТ ВИСЛОКА Й КОМАНЧІ.

Надійшов пропамятний листопад 1918 р. Його попередили заворотні події і величні чини в нашій історії.

Лемківщина також блиснула своїм мечем.

Був листопадовий переворот у Балигороді та Ліську. Ляхи його безпощадно здавили.

В Новому Санчі розоружили та інтернували українців з 10. полку піхоти.

Те саме в Закопанім, ляхи захопили владу в свої руки. Інтернували поверх пів тисячі стрільців і 35 старшин. Але їх незабаром випущено. Старшини розійшлися по всій Лемківщині, щоб освідомлювати та інформувати її населення про положення, в якому найшлася рідна національна справа.

Цей вплив українських військових частин та освідомлення наших людей на Лемківщині, що вернулися по своїй втечі до Росії, по розгромі царської армії під Горлицями, не могли не вплинути на те, що давні руссофільські погляди населення Лемківщини слабли й маліли. Лемківщина стає більше цікавитися національним рухом та надіється, що українці нею більше займуться, як дотепер.

Ці надії розвивались, як осередні держави заключили мир в Берестю з молодою Українською Державою. Це було вихідньою точкою надій Лемківщини. З приводу цього відслужено в деяких селах Лемківщини врочисті Богослуження при величавому здвизі народу. Лемківщина стала вірити, що нова держава візьме знищену війною та забуту Лемківщину в свою дбайливу опіку. Коли ще дочулися лемки, що австро-угорський цісар Карло видав маніфест, в якому обіцює перебудову австро-угорської монархії на національні держави та у Східній Галичині повстає Національна Рада, щоб поставити свої домагання до держави — Лемківщина аж задихувалася від цих найрізнородніших поголосок, які — або збільшували її надії, або охолоджували сподівання. Врешті дочулася Лемківщина, що українці у Львові проголосили самостійну Українську Державу на цілій території, заселеній українцями; далі — що війська українські зайняли Львів, Стрий, Дрогобич та ідуть на поміч Лемківщині й угорським „руснакам" (себто лемкам на Закарпатті), одні північною Угорщиною, другі від Сянока. Лемківщина будиться, формує в деяких селах свої міліції, які плянують получитися з наступаючою українською армією; відбуваються майже в кожному селі наради, сходини, віча. Одначе ці наради використали старі аґітатори, які знову зявляються на Лемківщині. Вони передовсім граючи безсовісно на почуваннях лемка, впоїли в нього переконання, що виключну вину за кривавий терор, який тодішня австр.-угор. влада перевела в 1914 р. на наших селянах та який в першій мірі вдарив руссофілів, — несуть українці. Далі, бачучи теперішні симпатії народу на Лемківщині до українського руху, порозуміли, що нарід, який по муках у Талергофі й в Росії слушно вважати буде українців (на їх думку) виновників його недолі, відвернеться від них. Тому взяли руссофільські діячі спритно цей рух у свої руки. Зразу пішли спільно з українцями та вдавали їх великих приятелів, бо типи, які жирують на національній справі без огляду на те, чи їх робота хвилево бодай позірно корисна для народу, по фарисейськи потраплять себе маскувати.

Руссофіли не могли хвилево йти проти українців, бо нарід Лемківщини добре чув про мозольну боротьбу українців з поляками та іншими ворогами нашого народу, — тимто й боялися руссофіли вертатися до своїх демаґоґічних тверджень — будьтоби всі українці — це найгірші вороги Лемківщини. Лемківщина була б їх здемаскувала за таку злобну видумку. І вже здавалося, що нарід Лемківщини покине стару дорогу та звернеться зовсім до своєї національної ідеї. Одначе впливи українців були ще заслабі на Лемківщині, тому руссофіли змінили фронт і цілою силою стали нищити симпатії Лемківщини до національного здвигу. Вони почали знову горнути нарід до себе старою демаґоґією та новою видумкою, що „українці розбили царську Росію, — про око тільки воюють з поляками й т. д.". Врешті кинули гасло, щоб здавалося, що вони таки дещо роблять для народу Лемківщини, гасло — що Лемківщина ніяким правом не може належати до Польщі. Пропамятні останеться в історії Лемківщини віча руссофільських аґітаторів у Гладишові біля Горлиць в дні 27. XI. 1918 р. і Святковій дня 18. XI. того ж року, на яких аґітатори поділили зібраних на дві части: руссофілів і українців; нема — мовляв — ніякої України, не було та не буде, є тільки велика Росія та Лемківщина має висилати на мирові пероговори свого делегата тільки як руссофільська, а ніколи українська. В тій цілі мається вибрати 5 членів, що в усіх справах мають відноситися до „Русскої Ради" — „Лемковской Републики".

Інакше ділялося на сході Лемківщини. Тут до голосу прийшли національні діячі та створили орґанізований спротив і оборону своїх прав перед поляками. На такому тлі зорґанізувався збройний здвиг команецької закутини з довколичніми селами, що мав завдання не допустити до Лупківського просмику поляків та злучитися з українськими військовими частинами, які вели бої під Хировом з поляками та доходили вже до Загіря.

Тут менше було віч і нарад, а зате більше реальної праці, бо нарід розумів, що найбільшим його ворогом є поляк і такого ворога треба за всяку силу здержати перед зазіханням і приходом у гори. Натомість західня смуга Лемківщини бавилася в політику тим, що багато нараджувалася, постановляла, плянувала, а поляки, що були здавна чисельно міцніші в довколичних містах скорим темпом захопили всю владу в свої руки та тільки чекали, до чого доведе сварня Лемківщини та вичікували догідної хвилини, щоб кинутися на слабу, розєднану та розполітиковану країну й закріпити тут свою владу.

Населення вислочансько - команецької округи створило в історії Лемківщини цінний міт, з іменами о. Панька Шпильки, Андрія Кіра та інших національно-зрілих громадян, які важились станути твердою стопою на сторожі своїх відвічних прав у Бескиді.

Вправді не встоялися наші села: Вислік Великий, Команча, Довжиця, Душатин, Радошиці, Прилуки й інші перед численною та добре озброєною польською силою, одначе засвідчили перед цілою Лемківщиною та цілим світом, що дружніми руками можна двигнути величезний тягар і спільними раменами протиставитися хочби сторазів сильнішому ворогові.

Вміжчасі руссофільські діячі та делеґати далі нараджувалися, торгували народом, пирували, а нарід годувався вістями, чекав і туманів...

А польська влада на добре закріплялася на Лемківщині. Обсадила зразу пограничні села своїми леґіонерами й скарбовими стражниками („фінансами"), що не тільки мали стерегти кордону перед перемитниками, але пильно глядіти, що діється в селах на Лемківщині. Вислано теж карні експедиції до сіл, в яких сиділи проводирі різних, а не польських орієнтацій та за одним махом усе ліквідували.

Ходили теж деякий час по селах Лемківщини аґітатори, що розсівали сплетні про прилучення Лемківщини до чеської републики, але й цю аґітацію поляки здавили, а проводирі чеської орієнтації поховалися, як під землею...

Жевріла ще іскра національних бажань у серцях населення Лемківщини. Одначе поляки йшли переможною силою вперед, підтримані Францією, та окутували бескидські гори тьмою безпросвітности, заковували населення Лемківщини в тяжкі невільничі кайдани. Польська шляхта творила свої ґвардії: пр. у Новосільцях шляхтич Ґневош мав свою кінноту, до якої польські поліцаї силою ловили лемківську молодь і вишколювали проти українського руху. Зачався час загальної бранки до польського війська, податки, асекурації — польська мова в урядах і школах і т. д. 1919 рік застав Лемківщину під польською кормигою.

---

*) Гл. »Кр. В.« чч. 86, 87, 88, 89.

Кандидат на епископа у Холмі

ВІДВІДИНИ ПРОФ. Д-РА І. ОГІЄНКА.

Як багатьом відомо, народній зїзд у Холмі 5. листопада 1939 р. покликав до життя Церковну Раду, що заопікувалася в ті розбурхані часи життям Православної Церкви на Холмщині. Згодом німецька влада затвердила тимчасовий статут Церковної Ради, на основі якого повстала з виборів друга з черги Рада в сьогоднішньому складі.

Нова Церковна Рада, щоб підкреслити свою тимчасовість і необхідність якнайшвидшої хіротонії українського епископа для Холмської Землі, на перших своїх нарадах 10.—11. червня ц. р., по обміркуванні кількох кандидатур, спинилася на особі проф. д-ра Івана Огієнка. Хоч кандидатура проф. д-ра І. Огієнка на епископа Холмської епископії для багатьох не була таємницею, проте, аж до порозуміння з канонічною й адміністраційною владою, про неї не згадувалося.

25. серпня проф. д-р Іван Огієнко прибув у Холм уже як кандидат на епископа й як такий, був принятий тут з належною йому почестю і з правдивою радістю.

Поїзд з Варшави прибув на ст. Холм в 6,14 вечором. В імені церковної влади зустрів проф. д-ра Огієнка на пероні Ґенеральний вікарій о. Малюжинський і від імени Українського Допомогового Комітету інж. А. Романенко.

В той час на Соборній Горі біля сходів зібрався великий гурт місцевого українського громадянства, зокрема організованої молоді. Коли достойний гість ввійшов на Гору, культурно-освітній референт Українського Допомогового Комітету ред. В. Островський зустрів його, в заступстві голови, коротким привітальним словом, закінчивши його трикратним окликом „Слава". В тому моменті дівчинка вручила Гостеві велику китицю квітів. Опісля привитав Його представник українських комбатантів. Проф. д-р І. Огієнко відповів коротким зворушливим словом і в супроводі зібраних громадян пішов до Собору.

У часі всенічної витав проф. д-ра І. Огієнка довшим словом один із священиків. Після того проф. Огієнка гостив адміністратор церкви о. Ів. Левчук вечерою, в якій взяли участь представники соборного духовенства й Церк. Ради з дружинами, ред. В. Островський та інж. А. Романенко.

Дня 26. серпня вранці відбувся в Соборі молебень і адміністратор протопр. Ів. Левчук вручив проф. др. І. Огієнкові написану півуставом і прикрашену мистецькою вінєткою грамоту про обрання його кандидатом на холмського епископа.

Безпосередньо після цього проф. д-р Ів. Огієнко прочитав у салі епископського дому свій перший реферат на тему: „Українська мова й вимова". В 18 год. в тій самій салі відбувся другий реферат на тему: „Окремішності Української Православної Церкви" й 27. серпня в 10 год. ранку реферат: „Русифікація Української Православної Церкви".

Реферати стягнули великі маси громадян, які нагороджували прелеґента гучними оплесками. Після останнього реферату проф. д-рові І. Огієнкові влаштували приявні гарячу овацію з промовами й відспівали „Многая літа". Дня 26. серпня приймала достойного гостя обідом Церковна Рада, а 27. серпня Український Допомоговий Комітет.

Того самого дня проф. д-р І. Огієнко виїхав у Грубешів. Мав він відвідати ще Замість і Томашів, але з огляду на пильні справи у Варшаві, вернувся до Холму. Тут на двірці проводжали Його ред. Островський, інж. Теребус, п-ні Волосевич (від жіноцтва) та інші особи. П-ні Волосевич вручила проф. д-рові Ів. Огієнкові роскішну китицю троянд.

В. П.

З голосів преси.

Канада між Америкою та Анґлією

В німецькому тижневику »Дас Райх« з д. 8. 9. є цікава стаття про взаємини Анґлії, Канади й Зл. Держав. Одночасно з умовою про відступлення Злуч. Державам цілого ряду британських посілостей на американських водах за 50 америк. торпедовців, — ішли приспішеним шляхом переговори між Злученими Державами та Канадою про спільний плян оборони берегів Атлянтійського Океану. Льондон знає про ті переговори, але Канада веде їх самостійно. Також само самостійно веде їх Рузвельт, який підписаний пакт з Анґлією подав конґресові 3. ц. м. лише до відома, не питаючи про його згоду. Хоч в американсько-канадійських розмовах кажеться про атлянтійський беріг та скріплення военного потенціялу обох сторін, проте ті переговори мусять мати чималий вплив і на поставу Злучених Держав супроти західніх берегів: Злучені Держави скріплюються проти Японії та — на Алясці — проти Совітів. Тепер у рекордовому часі йдуть там великанські роботи над укріпленнями, будовою аеродромів і т. д. Канада пішла — особливо після упадку Франції — цілком шляхом Злучених Держав і зброїться до зубів. Але одночасно виринає внутрішня опозиція, яка боїться, що з упадком Анґлії Канада підпаде зовсім під верховодництво Злучених Держав. На чолі тієї опозиції стоїть проводир консерватистів Ганзон.

»Таким чином знову прокидаються давні, згодом трохи приспані, сумніви Канади, щоб не дістатися під владу Злучених Держав. Ті сумніви скріплюють настрої проти Злучених Держав та підкреслюють антаґонізми, які завсіди були. А проте зростає теж зацікавлення величезними зброєннями південного великого сусіда. Канада зовсім не є вільна від прихильників думки про повну злуку зі Злученими Державами. Вістка про те, що Злучені Держави прийняли закон про обовязкову військову службу викликала в Канаді загальне вдоволення...«

—о—

М. АРДАН

За Бескидом

5)

(Продовження)*)

Га осі уже заїхав великий, сірий автобус. По боках золоті ініціяли словацьких залізниць та державний герб: трираменний хрест на тлі Татр. Пригадалась мені львівська „Стрілецька площа" з брудними жидівськими автобусами. Це не те. Чистість, елеґанція. Червоні скіряні фотелі, на вікнах занавіски, на стіні веркало. Аж любо посидіти в такому вигідному возі.

Ідемо. Без гуку, шуму, стуку. Як би могору й не було.

Спершу їдемо в північному напрямі, до Вігорляту, по Стражське, відтак закручуємо на захід. У Стражському словацька влада почала ставити залізничу „препойку" (получення) із Пряшевом. Довжина її яких 100 км. Робота, як видно з автобусу, йде швидко, хоча теренові труднощі великі. Сотки робітників, гори глини. Це чисто гірська околиця — треба обминати неодну гору і дебру, ставити мости, робити глибокі прорубн крізь гори, ба навіть у двох місцях вертіти тунель. При роботі чимало циганів. Заробляють 15 корон денно, та все пропивають і далі ходять голі-босі й циґанять.

З викінченням тієї лінії, що получить схід зі заходом піднесеться значно господарське життя у цих сторонах. Правда, є залізниче получення із Пряшевом, транзитною дорогою, застереженою окремим договором уже тепер відступлені мадярам Кошиці, але воно невигідне.

Наш автобус битком набитий сунеться звпровола під гору. А тих гір щораз більше і щораз вони прикріші. Тай дороги тут чомусь погані, так що часами хотілося би відкликати всі ці признання та похвали для словацьких порядків. Та по суті це вина наших...

Два роки тому був це »чумацький шлях«, що вів із Праги на Карпатську Україну, та одинокий лучив увесь світ зі столицею Хустом. Осінню-зимою памятного 1938 року перейшло туди сотки авт денно, що везли для населення та війська все, крім води і соли та так розбили цю дорогу, що й досі не має змоги її наладнати.

Ще нині тямлю комунікати польського ПАТ-а та радієві репортажі одного жидка з польського радія — про їзду тим історичним шляхом. Скільки глуму і жовчі вилив він тоді після їзди отими кривулями. Та все минулося. Не ма ні »вспульней граніц«, ні радія, словом: ні вам, ні нам. Тільки спомини залишились. Як сон...

Села, що їх тепер минаємо вже дещо бідніші. Земля гірська, поганіша. Хати здебільша соломою криті не то що біля Мнхайлівець; взагалі на долах таких і на лік не найдеш. У кожному селі, на видному, почесному місці все біля дороги — коршма. Офіційний напис на таблиці: крчма. Це не друкарська похибка, а таки так написано. Цікаво, хто тепер вестиме цю таку тут важну »установу« після останніх змін. Жидам же заборонено...

Та жиди все вміють найти собі раду. — Може й тим разом удасться якось обійти закон.

По трьох годинах їзди, автобус наш вкотився у „шумний", як тут кажуть, а по нашому гарний Пряшів. Він у широкій долині, довкруги гори, радше ланцюхи гостих, правильних, покритих буйним лісом, стіжків. На деяких рештки старинних замчищ. Романтично і настроєво тут. Здалеку Пряшів нагадує дещо Стрий. Та він і не вминся до нього своїми гарними будівлями. Головна артерія міста це Глінкова вулиця. Широка, вся тоне в зелені і квіттях. Пряшів це справжня перла тутешнього сходу, як оспівують його поети. По мадярськи „Еперйеш"— цвіт ягоди. Та по суті ця мадярська назва нічого спільного з дійсною назвою міста не має.

Була саме субота і по крамницях, по спущених вділ жалюзіях помітно, що вся торгівля в жидівських руках. І ціле місто у святочному суботньому настрою. Мову на вулицях чути двояку — словацьку й мадярську. Це старша словацька ґенерація і більшість жидів говорять залюбки по мадярськи. Та тепер при новій зміні мабуть цей мадярський польор по містах заникне, бо й жидам увірветься, хоча вони вижидають якогось спасення, жиють мріями і ведуть аґітацію, мовляв, ось, ось прийде жидівський „рай".

Крім словацької і мадярської мови чути на вулицях подекуди й німецьку, вокрема дальше на захід. У Братиславі майже половина населення це німці. (Кінець буде)

*) Гл. »Кр. В.« чч. 86, 87, 88 і 89.

Господарські справи

Кооперативні Союзи та їх фонди

На господарській сторінці »Краківських Вістей« з дня 30. серпня ц. р. в статті п. н. »Праця в нових кооперативних союзах« п. Я. Г. подає дуже цікаві дані, яких широкий загал дотепер зовсім не знав, а навіть не догадувався. Теперішнє наше господарське життя замало дає про себе знати й замалу веде пропаґанду, хоч напевно має чим похвалитися, тимбільше коли зважити, що на тих наших землях по цей бік Сяну і Буга перед війною майже не було українського господарського життя. Все, що тепер маємо, повстало вже після війни.

Розглядаючи цифрові звіти з діяльности Союзів впадає в очі невспівмірність між оборотами й оборотовими фондами, себто капіталами, які Союзи мають до розпорядимости, своїми власними і чужими. Виходить, що Союзи за шість місяців обернули капіталами 10, 12 а то й двацять кілька разів. Це назагал дуже похвальне і свідчить про рухливість наших молодих кооперативних станиць, але з другого боку викликує деякі побоювання, а то й застереження, чи часом наші Союзи не замалу увагу звертають на придбання оборотових фондів.

У згаданій статті не подано, яку частину в оборотових фондах творять власні фонди, власні капітали. Одначе не помилимося, якщо скажемо, що власні капітали не будуть вищі ніж 1/4, а найбільше 1/3 оборотових, але тоді на Союз, який обслуговує понад 200 кооператив 150 чи 200 тисяч власних фондів, це рішуче за мало.

Вбогість власних фондів в кооперативах під нинішню пору нічим іншим не можна виправдати, як тільки нерозумінням справи, або нерішучим ставленням питання. Ніні в торговлі загально, в кооперативній зокрема, є стільки нагод притиснути членів до деклярування більшої кількости уділів, стільки можливостей без великого болю стягнути з члена готівку на ті уділи, що дійсно дивно, як їх наші Союзи не використовують.

Цей стан можна собі пояснити вправді тим, що кермуючі орґани Союзів, як видно з дуже жвавих оборотів, не відчувають грошевої тісноти й недостачі оборотових фондів та з другої сторони мають при тих розмірно великих оборотах стільки мороки й праці, що просто забувають за творення основних капіталових підстав.

Одначе таке вияснення господарників виправдати ніяк не може, а навпаки мусить всіх думаючих насторожити та нагнати страху, щоб ми не проґавили в початках нагоди, якої пізніше наші Союзи ніяк не направлять і вони, чого доброго, на завсіди мали б остати капітально сухітниками.

Тому кооперація повинна кинути в осені гасло: **»Приєднуймо членів і збільшуймо уділовий капітал кооператив!«**, щоб нас не випередили станиці наших давніх сусідів.

Андрій Турський.

Ощадність помагає перемогти!

Це гасло, що його останньо висунули німецькі господарські круги і про що ми вже згадували — підкреслюючи, що ощадности в Німеччині дійшли до велитенської суми 48 міліярдів золотих. В 1. році війни ощадности зросли на 6 міліярдів. Без сумніву, що одною з основ такої успішної ощадности є безмежне довіря, що його мають громадяни Велико-Німеччини до господарської політики національ-соціялістичного уряду. Вистане згадати, що за 14. років демократичного безголовя (1918-1932) ощадности осягнули 20,20 міліярдів золотих, а за вісім років національ-соціялістичного правління — в часі шаліючої господарської кризи і невиданих дотепер у світі суспільних та оборонних робіт — зросли на поверх 27 міліярдів золотих. Не диво, що німецька марка стоїть дуже міцно, а в краю переводиться інвестиції на найширшу мірку.

Перегляд побоєвища на полудн. Сході

Вже довго перед теперішною війною розпочала Анґлія господарський наступ на полудневий схід. В першій мірі використала вона протиіталійські санкції підчас абісинської війни, щоби в цей спосіб вирвати Італії полудн.-східний ринок. Це їй частинно вдалося. По війні система кредитових застриків мала бути тим чинником, що мала вдержати для Анґлії цей ринок. В цей спосіб Туреччина дістала 16 міліонів фунтів кредиту, 10 в товарах, 6 в готівці, Греція 2 міліони, Румунія $5^1/_2$ міл. фунтів. Юґославії, Мадярщині й Болгарії такі самі позички запропоновано. Одночасно переводила Анґлія на більшу мірку т. зв. політичні закупи, себто закупи, які мали за ціль зміцнювати політичну залежність полудневого сходу від Анґлії. Анґлія закуповувала навіть такі товари, які їй були непотрібні, тільки на те, щоби їх не купила Німеччина. Одночасно висунено гасло »увільнення полуднев. сходу від примусу продавати Німеччині«. Для реалізації цього гасла основано спеціяльне торговельне товариство, яке не мало вже часу розпочати своєї діяльности. Замкнення Середземного Моря, проголошення протианґлійської блькади, в скорім темпі відорвало полудневий схід від Анґлії.

Торговля з Болгарією, Юґославією, Румунією й Мадярщиною зовсім упала. З Грецією поступенно завмирає, а Туреччина доставляє в дуже малій кількости і то окружною дорогою через новозбудовану залізничу лінію, що веде з Баґдаду до Перського заливу.

—o—

ВИПЛАТИ В П. К. О.

Управа ПКО подає до відома, що власникам ощадностевих книжечок, які перебувають в Ген. Ґубернаторстві, виплачують по 10% їхніх ощадностей, але не більше ніж 1000 зол. Виплати відбуваються через ПКО в Варшаві або через пошту.

ВИКОРИСТАННЯ ЗАЛІЗНИЦІ В ҐЕНЕРАЛЬНОМУ ҐУБЕРНАТОРСТВІ.

Розбудова залізниці в Ґенеральному Ґубернаторстві відбувається під кутом використання її як засобу лучби між Німеччиною і східнім сусідом. Хоч в останньому часі робиться величезні спроби у справі зорґанізування й уліпшення водного транспорту (канал Дніпро — Буг, розбудова морської плавби на Балтійському морі), проте головний тягар перевозу виказують залізниці, й то залізниці Ґен. Ґубернаторства. Праця, що її ці залізниці виконують, є до тої міри вишрубована, що більшого обтяження осягнути вже не можна. І тому можливі є часово деякі обмеження особового руху в користь товарового транспорту.

РОЗПОРЯДОК ПРО ЗАЛІЗО І СТАЛЬ.

Керманич уряду для господарки залізом і сталею видав другий розпорядок у справі перерібки та зужиття заліза і сталі на різні вироби. В цих постановах усталено, яке взагалі залізо і сталь можуть вживати до перерібки, яких річей не вільно ні з заліза, ні зі сталі виробляти. У вимкових випадках слід звертатися до централі господарки залізом, щоб дістати дозвіл на чинности, що виходять поза рямки останніх приписів.

РОБІТНИЧІ ДОДАТКИ ЗА ДОДАТКОВІ ГОДИНИ ПРАЦІ В НІМЕЧЧИНІ.

Як відомо одним з розпорядків, звязаних з війною, було скасування додатків за додаткові години праці. Розпорядком з 3. вересня назад встановлено робітничі додатки. В той спосіб усі воєнні обмеження в заробітних платнях робітників усувається. Робітникам дають змогу збільшити свій нормальний заробіток. Те саме відноситься до умових працівників. Такий стан має дуже велике значіння для українців, які виїхали до Німеччини на роботи.

ГРОШЕВИЙ РИНОК У ПРОТЕКТОРАТІ.

Останній місячний звіт Народнього Банку Протекторату стверджує, що грошевий ринок як і дотепер є плинний. Кількість вільного капіталу дуже поважна. $3^1/_2$ відсоткові касові бони фінансового уряду Протекторату легко розміщено в банково-кредитових інституціях. Частина капіталів шукає місця в цінних паперах німецьких підприємств. Рівень цін залишається під тими самими здоровими господарськими тенденціями, що за попередніх місяців. Оборот і внутрі і з другими державами у відношенні до попередніх місяців, поступає вперед.

ВИЖИВЛЕННЯ ЕВРОПЕЙСЬКОГО КОНТИНЕНТУ

Довози харчевих продуктів з інших континентів підчас війни стоять під знаком запиту. Тому цікаво знати, як далеко незалежна Европа під оглядом виживлення. — Якщо прийняти, що господарський простір, обнятий німецькими впливами, має 121,1 мешканців, то висота власних харчевих засобів сягає 87%. Коли ж побіч цього поставити скандинавські держави, які мають 16,7 міл. населення, і 80% потрібних до виживлення власних харчевих продуктів, а врешті полудневo-европейський господарський простір з 56,9 міл. мешканців і з 107% власних господарських продуктів, — тоді побачимо, що виживлення Европи стоїть дуже близько стану повної незалежности. Не від речі буде при тому згадати, що великі запаси, які перед війною поробила в першій мірі Німеччина, а за нею й другі держави континенту, на випадок потреби могли б вповні задоволити вимоги мешканців.

ЗМІЦНЕННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ВІЙНИ МІЖ АНҐЛІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ.

Після зірвання політичних взаємин між обома згаданими державами, починається щораз гостріша господарська війна між Анґлією та Францією. Розпочали її анґлійці, замикаючи французькі конта в себе. Французи відповіли тим самим, себто заблькували конта всіх кредитових інституцій, біржевих орґанізацій і приватних людей.

Для зміцнення обороту з другими державами рішив французький уряд заблькувати всі конта французів у Швеції, щоби в цей спосіб стягнути гроші до розплати за доставу товарів, а французам, які покинули Францію, унеможливити вибрання цих грошей. Те саме задумує зробити Франція теж у відношенні до інших держав.

З українського життя

СЯНІЧЧИНА.

КНЯЖИЙ СЯНІК БУВ І БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ!

Українці цілої Сяніччини мріяли ввесь час перед 1. вересня ц. р. тільки про погоду. А тимчасом цілими днями падав дощ і тільки час від часу теплі соняшні проміні продиралися зпоза нависи густих, важких хмар. Ця негода, постійний дощ дуже турбували і зганяли сон з очей кожньому українцеві, бо в неділю 1. вересня назначено свято молоді в княжому Сяноці. Перше в Сяноці того роду свято взагалі.

Одначе цілу суботу перед 1. вересня падав дощ. Тільки найбільші оптимісти вірили, що в неділю свято дійсно відбудеться. Але сталося мале чудо. В неділю 1. вересня дощ не падав, навіть інколи показувалося сонце. Тимчасом уже рано бачили ми в Сяноці багато українців. Це прибули наші з околиці, збираючись на станиці проти церкви, де опісля відправлено Службу Божу. По Службі Божій сформувався похід на Замковій вулиці з музикою з Боська напереді, далі бандерією, наколесниками й учасниками з поодиноких сіл. На кілька хвилин Сянік мав зовсім український вигляд. Похід перейшов через Ринок, вулицю Адольфа Гітлера, попри домівку »Просвіти« й опісля коло міського кіна на військовий стадіон, де відбулося Свято Молоді. На почесній трибуні засіли представники УЦК. з Кракова, УДК. з Сянока, та поодиноких Делеґатур. Дефіляду відбирав провідник української молоді Я. Рак з Кракова. Згодом д-р Ванчицький, голова УДК в Сяноці, привітав усіх приявних підкреслюючи значіння Свята Молоді. Згадав, що Сянік заложили українські князі, що цей старий український город вже перед 600 роками належав до української держави і що Сянік знову мусить бути і буде український. Від УЦК у Кракові привітав приявних інж. Татомир і при кінці передали привіти заступники поодиноких Делеґатур, Лемківського Союзу Кооператив і т. д. Цим закінчилося до 1-ої год. дообідна частина програма.

Друга частина свята почалася по 3 год. пробними вправами мужчин. В 4. год. відбувся масово-пропаґандивний біг 30 мужчин на 100 м, перетягання линвою (з 7 дружин вийшла перша дружина Сянік). Гарне враження робили руханкові вправи з вінками 246 дівчат, що вправляли добре і рівномірно. Опісля відбувся біг з перешкодами на 3.000 м. Перші 3 місця зайняли члени КЛК в Сяноці а саме Сліпецький, Фаль, Маціпінський. Згодом відбувся масовий біг дівчат на 60 м. і штафетовий біг мужчин 3x1.000 м. Поза програмою виступили жінки з села Глудно з вправами до пісні »Боже Великий« і дівчата з Боська з танками до пісні »Гай буде гай«... Попис випав дуже добре. Були це найкращі точки цілої програми. При кінці роздано нагороди і І. нагороду здобуло село Глудно, ІІ. Сянік, ІІІ. село Босько.

Хоч це перше в Сяноці свято молоді мало багато орґанізаційних хиб, все ж його значіння велике. Свято Молоді додало нам знову віри у свої сили і віру в кращу майбутність. Слід зазначити, що дуже велика частина українців м. Сянока тільки приглядалася походові через місто, хоч побажаним, щоб усі українці брали участь в поході і задемонстрували те, що княжий Сянік був і знов мусить бути український. **Юрій Таркович.**

ПЕРЕМИЩИНА.

ОСТРІВ ЖИВЕ НОВИМ ЖИТТЯМ.

Над Сяном, біля Нім. Перемишля, лежить невелике підміське село Острів. Гарне положення, привітливі околиці, вказували б на те, що тут щасливо і гарно пливе все життя. Одначе так воно було, доки село було чисто українське, а саме до 1908 р. і тоді життя жило нормально. В 1908 р. в село почали напливати польські кольоністи і тут поселюватись на розпарцельованих землях; від тоді життя українців стало просто нестерпне. Щораз більший наплив польських кольоністів зовсім змінив давній характер наскрізь українського перед тим села. В короткому розмірно часі при помочі польської влади змінилось відсоткове відношення українців і поляків. На це склалось і те, що польська влада звернула спеціяльно свою увагу на ці околиці та просто терором старалась приневолити українців до зміни обряду. Українське населення оборонялось перед тим, як лише могло. Мило згадується тут велику діяльність та посвяту для цієї місцевости давніших його парохів: о. Манька, о. Дирди, о. Фіцка та інших оо. Василіян. Хотілося би сьогодні ще почути цю прекрасну славну тамборіцову острівську орхестру, заложену великими стараннями незвичайно працьовитого о. Манька, але її вже чомусьто немає. Працювали тільки одиниці, не загал, що був заголюканий поляками. Читальня, за вимком кількох свідоміших одиниць, не проявляла поважнішої діяльности. Мішана школа »виховала« наших дітей так, що вони забули по свому говорити. Польонізаційний натиск влади був завеликий, щоб Острів міг остоятись. Відпадали все нові члени від свойого народу, та йшли служити чужим. В короткому часі з колишнього чисто українського села виросло село із польським характером. Сьогодні Острів має ледви 35% українського населення, а решта — це поляки. До цього довела польонізаційна політика польського учителя Кочая й дідича. І справа була б погана, коли б німецька зброя не покінчила раз на все із польським безправством. В розгарі своєї польонізаційної праці Польща впала, а з нею впали й пута важкої неволі. Як усюди так і тут змінилося на краще. Село розпочало поволі відроджуватись у національному дусі. Українські діти вчаться тепер у своїй рідній школі та мові під проводом українського вчителя п. Сандурського, що тут недавно прибув, та в короткому часі розвинув уже живу діяльність. До праці станули старші з горсткою молоді та працюють — як можуть. Молодь Острова переважно поїхала в Німеччину на роботу. Осталась лиш горстка, що працює під проводом голови читальні Зелика та Сірка. Висліди їхньої праці — це імпрези, а між ними й фестин, влаштований ними 1. вересня. Промотором цеї важкої праці є місцевий парох о. Качмарський ЧСВВ, що цілу свою душу вкладає в неї, щоби вона вийшла на добро Церкви й народу. У цьому році У. Д. Комітет з Перемишля заложив тут дитячий садок, що пройшов із незвичайно гарним успіхом. Садок покінчився дуже врочисто у дні 18. серпня. Провадила його енерґійна та повна посвяти Мати Анна Альойзія Бойко ЧСВВ. Садок дав два пописи: »День Матери« й »Останній день у садку«. До садку ходило пересічно 26 дітей. Користі з нього для села незвичайно великі. Люди зрозуміли велику вагу виховання молодого покоління та вагу рідного слова. Діти, що не вміли або слабо вміли по українськи говорити, в короткому часі завдяки повній посвяти праці провідниці навчились добре по свому говорити. На врочистому закінченні садка був делеґат У. Д. К. дир. Пеленський із Нім. Перемишля. На згадку заслуговує і останній фестин 1. вересня, у якого програму ввійшли: фантова льотерія, биття горшків, перегони в мішках, товариські забави й вправи подруг із Острова під пров. п. Сандурської, що разом з о. Качмарським, та іншими вложили багато праці. — Фестин пройшов із повним успіхом моральним і матеріяльним. **Ро-ма.**

КООПЕРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ КУРС ДЛЯ УЧИТЕЛІВ У РОМАНОВІ- ЖИВЦІ.

Від 20. до 31. серпня ц. р. відбувся в Романові-живці кооп. госп. курс для учителів сяніцької шкільної округи. Курс уладила філія »Сільського Господаря« та Лемківський Союз Кооператив у Сяноці у домі львівської літнискової кольонії, положеного на горбі серед ліса. Відкриваючи курс адв. д-р В. Блавацький, заявив, що метою курсу є освідомити учителів з кооп.-господарським життям. Те знання дуже потрібне учителям, бо вони мусять зайнятися працею в нашій кооперації та по кружках »С. Г.« по наших селах. Місцеві люди покищо не в силі вести цієї праці, бо в більшости є неграмотними. Далі обговорив загальні основи нашого економічно-господарського життя та методичний підхід до праці. Вкінці висловив побажання якнайбільшого успіху у праці. Від української кооперації привітав приявних дир. Л. Союзу Кооператив м-р Яців, дякуючи учителям за їхню дотеперішню жертвенну та безкорисну працю на полі української кооперації. Далі заявив, що саме наші учителі частіше зустрічаються з народом і тому обовязково повинні зеднати собі його своею працею, за яку винагородить їх опісля ввесь український народ. Від господарсько-харчевого відділу при старостві в Сяноці промовляв інж. Залізняк, який заявив, що економічно-господарське життя має для нас під цю пору величезне значіння. Від шкільного інспекторату привітав приявних інсп. В. Біланюк заявляючи, що мимо довголітньої неволі лемко не заломився. Це знак, що лемко витривалий, хоч як важко приходилось йому жити в таких страшних умовинах. Дальше заявив, що не вистане навчити читати і писати, а треба ще виховувати. Ця праця увінчається успіхом тоді, якщо працюватиметься з посвятою, з самовідреченням і добрим приміром.

Лекції відбувалися рано від 8—1 год. і пополудні від 3—5 год. На курсі викладали такі прелеґенти: д-р М. Холевчук, інж. С. Шаргун, інж. В. Дмитренко, інж. М. Боровський, проф. Е. Чиж, ред. Кисілевська, інсп. В. Біланюк, проф. П. Іваненко, м-р І. Осолінський, та І. Близнак. Виклади мали дуже велике виховне значіння. Між приявними учасниками було велике зацікавлення викладами. Салю прикрашено портретами Шевченка, Гітлера, та вишиваними рушниками. На стіні виднів на синьому тлі напис: »Батьківщино через школу до добробуту«.

Дня 24. 8. відвідав учасників курсу шкільний інспектор радн. В. Губер. У своїй мові підкреслив, що тільки праця на економічно-господарському полі може дати краще життя українському народові. За відвідини подякував радн. Губерові в імені всіх учасників Томашівський Ів. Богослуження для учасників відправляв о. інсп. Венгринович.

Підчас курсу відбували учасники прогульки до поблизьких місцевостей, як Романів, Іванич, до мінеральної води та в ліс, де інж. Боровський пояснював вартість, значіння та користь лічничих зел-рослин. В дні 30. серпня відбулася у вселюдній школі в Дошні практична показова лекція, яка дала учасникам чимало досвіду. На курсі зорґанізовано теж мішаний хор під проводом Михайла Добоша та співпраці проф. Іваненка. Цей хор взяв участь у закінчені курсу та відспівав кілька народніх та лемківських пісень. На закінчення цього курсу прибула теж делеґація зі Сянока в особах: радн. Губера, заступника старости, д-ра Блавацького, дир. Яціва та інших. Після промов поодиноких делеґатів відбувся спільний обід.

Після обіду на припоручення радн. Губера порушено ряд пекучих справ у звязку з навчанням у школах. Між іншим обговорено справу дров для шкіл, одежі та взуття для шкільної дітвори, поправу шкіл і т. п. На ці всі запити відповідав заступник старости та радн. Губер. Після цього відбулася спільна фотоґрафія, по якій учасники роз'їхалися до дому. **О. Костишин.**

ГОРЛИЧЧИНА

ЗАКІНЧЕННЯ ДИТЯЧОГО САДКА В ЛОСЮ

Заходом провідниці Нусі Семків відбувся 28. серпня ц. р. попис дитячого садка. Салю виповнили вщерть батьки, нетерпеливо дожидаючи цієї хвилини, коли побачуть своїх найменших. На естраду виступила дітвора в лемківських строях зі жовто-блакитними прапорцями в руках. Деклямація 3-літнього хлопчини »Я маленький козак« зробила на приявних велике враження. На дальшу програму склались танки, співи та деклямації. Попис залишив прегарне враження. Головна заслуга в тому провідниці дитячого садка Н. Семків. Як у кожньому селі піде така праця, то в короткому часі Горличчина буде на першому місці.

ЯК ПРАЦЮЄ УСТЯ-РУСЬКЕ

Село Устя-Руське положене недалеко словацького кордону. Перед війною під режимом польської поліції, граничної сторожі та учителів не проявляло ніякої праці. По війні все змінилося з приходом учительок Іванни Піщанської та Ірени Коцко, які взялися до праці на національному полі, починаючи від найменших. Відбулося вже кілька імпрез шкільної молоді, що випали дуже гарно. В селі засновано кооперативу, що дуже добре розвивається. Заходом учительок та української поліції, яка також не жалує праці над освідомлюванням молоді, зорганізовано дитячий садок, перший раз в Горличчині. Садок тривав два місяці під проводом провідниці Уляни Стецик. Дня 1. вересня ц. р. відбувся попис дитячого садка, що випав дуже гарно. Річеве вступне слово провідниці садка і співи, деклямації та танки зробили на приявних гарне враження. Провідниця не лише вив'язалася зі своїх завдань з дітворою, але також кинула зерна поміж молодь, з яких напевно виростуть овочі національної свідомости.

ХОЛМЩИНА

РАЙОНОВЕ СВЯТО МОЛОДІ В ТУРЦІ

Свято почалося точно в год. 3-ій. Богослужения не було, бо гарну муровану старинну церкву зруйнували поляки й люди з жалем показують тільки місце з неї та купи каміння, що лежать коло будинку волости. На площу, з гарно прибраною квітами тріюмфальною брамою, почали напливати люди зі сусідніх сіл, вже в год 2-ій пополудні. В год. 3-ій вмашерувало зі сіл: Турки, Дорогуська, Кулешиць, Заповиння і Русинного понад 180 осіб молоді обох полів в здисциплінованих рядах та разом з дітьми з дитячого садку з Дорогуська зі своєю провідницею Рижевською уставилися в гарних кольонах напроти прапору, що його під звуки національного гимну піднесено вгору. По звіті й дефіляді всіх відділів молоді перед делегатом У.Д.К. з Холму Найдком, відбулися прегарні ритмічні вправи до слів пісень: »Боже Великий Єдиний«, »У Бережан до кадри«, »Сонце низенько« та інших, викликуючи бурю оплесків між приявними, які ловили кожне слово, кожний рух цієї молоді, будучини народу, зокрема деклямації діточок »Я українка маленька«. В год. 6-ій молодь станула кольонами напроти прапору, вислухала промови делегата Комітету, який звернувся до учителів з подякою за їх труд в улаштованні свята, зокрема учит. Т. Рижевської і Конст. Фітя. Звернувшись до старшого громадянства вказав на потребу всесторонного виховання молоді, як це відбувається у Великій Німеччині. На закінчення запросив усіх на »Свято Молоді«, що разом з великим святом жнив та краєвими спортовими змаганнями відбудеться у Холмі 22. вересня ц. р. Від учителів працям молодь і старше громадянство Фітьо, закликаючи щирими словами неопускати рук та вести далі започатковану працю. Від громадянства подякував І. Гривна ядерними словами всім: У.Д.К. в Холмі, учителям та ініціяторам того свята. Під звуки пісні »Не пора« повільно спущено прапор додолу й закінчено свято.

ЖОВТАНЦІ ПРОБУДИЛИСЯ

Село Жовтанці, положене ледви 4 км. від Холму, всякнуло в себе всі ті відемні впливи, якими живе передмістя. Проте вперта праця, вперше черґу учительки Чарнецької, дала вже вислід. В Жовтанцях основано відділ молоді, що зачинає працювати. Дня 18. серпня ц. р. влаштовано в Жовтанцях свято обжинок, на яке прибула ще молодь зі сусіднього села Веремович під проводом учит. Лешка і спільно на площі перед школою відбулися вправи під проводом проф. Антоновича, референта молоді при Українському Комітеті в Холмі. Хлопці і дівчата виконали декілька ритмічних і вільноручних вправ та вежі. Треба додати, що шкільна молодь Жовтанець в числі 36 дітей вправляла зі старшою молоддю, що робило додатне враження. Назагал молодь бажає зорганізованого життя та своє поведінкою переконує загал, як сьогодні слід жити. Одночасно слід згадати, що перед в зорганізованому житті Жовтанець ведуть дівчата зі згаданою учителькою та місцевою провідницею Любою Микитюк. Після того, на тій самій площі перед школою відбулося свято обжинок, в якому брали участь дівчата. Господаря і господиню репрезентували Марія та Осип Хведчуки. Свято обжинок залишило гарний спомин. Опісля всі гості та виконавці пішли до салі, де за чайком проф. Антонович виголосив до приявних змістовну промову. Національним гимном закінчено це свято, після чого відбулися товариські забави молоді.

Вкінці слід згадати, що перед святом відбулися сходини у справі оснування українського освітнього товариства. Організаційні збори переводив делегат з Холму, Г. Цар.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ВЕРЕСЕНЬ.

12. Четвер — Олександра, Ів.
13. Пятниця — Пол. п. Пр. Богородиці.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ В НІМЕЧЧИНІ І ПРОТЕКТОРАТІ! До сьогоднішнього числа долучуємо чеки »УНО« в Берліні і чеки В-ва »ПРОБОЄМ« в Празі, якими просимо вислати передплату та вирівнати евентуальні залеглості за передплату, книжки, оголошення і т. ін. Просимо подавати докладну й читку адресу на відворотній стороні чеку. Там, де витиснена печатка »Українського Видавництва« написати виразно, на що призначені гроші.

»Українське Видавництво«.

— **ЗАУПОКІЙНІ ПАНАХИДИ ПО БЛ. П.Д-РОВІ ЄВГЕНОВІ ПЕТРУШЕВИЧЕВІ,** колишньому Президентові Української Національної Ради та Диктаторові Західньої Области УНР — відплавляться заходом Українського Допомогового Комітету у Кракові у гр.-кат. церкві в суботу 14. вересня ц. р. в год. 18-ій, і в православній церкві в неділю 15. вересня ц. р. в год. 18-ій.

— **ВСІМ ЗАЦІКАВЛЕНИМ БАТЬКАМ** подається до відома, що справа дозволу на оснування українських приватних ґімназійних курсів у Кракові рішиться до 8. днів. Ця справа найшла зрозуміння в урядових німецьких колах і є надія на осягнення дозволу, хоч несподіванки невиключені. —

УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ,
Культурно-Освітній Керманич.

— **ВСІХ УЧИТЕЛІВ ПРОФЕСІЙНИХ ШКІЛ,** які зареєструвалися в Українському Центральному Комітеті, взивається, щоби додатково якнайскоріше прислали свої перебіги життя і кваліфікації, оскільки досі цього не зробили. Без перебігів життя їхніх подань не братиметься під увагу. УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ — Культурно-Освітній Керманич.

— **КНИГОВОДИ, ТОРГОВЕЛЬНИКИ, ЛЮСТРАТОРИ, А ТАКОЖ ГОСПОДАРНИКИ,** які могли б обняти кермуючі становища в кооперативних Союзах, зволять подати свої оферти разом з докладним описом життя та референціями до Реферату Праці при Українському Центральному Комітеті, Краків, Зелена ч. 26/7.

ЛІСОВІ ІНЖЕНЕРИ, ЛІСНИЧІ, ПОБЕРЕЖНИКИ, АБСОЛЬВЕНТИ ЛІСНИЦЬКИХ ШКІЛ просимо негайно подати до УЦК у Кракові: а) свої адреси, б) вік, в) студії, г) місце дотеперішньої фахової праці, д) спеціяльність (адміністрація, вирощення, експльоатація, влаштування, тартачництво, торговля, маніпуляція), е) знання німецької мови. Ці дані потрібні для повної реєстрації українських лісників. Ті, що не працюють в лісництві повинні доручити заяви, чи хотіли б вступити наново до лісової служби в Ґенеральному Губернаторстві. На підставі адрес повідомить УЦК в свій час лісників, якщо треба буде вносити прохання о приняття до праці, та подасть вказівки, як ці прохання мають бути уложені. Справа дуже пильна! Український Центральний Комітет — Краків, вул. Зелена 26.

= **НА АДОЛЬФ-ГІТЛЕР-ПЛЯЦ** у Варшаві заборонено входити жидам під загрозою строгих кар.

— **БУРІ НА ЧОРНОМУ МОРІ.** З Бурґосу повідомляють, що від кількох днів на Чорному Морі шаліють сильні бурі, які далися в знаки головно рибалкам.

— **БРАК ПАПЕРУ В АНҐЛІЇ.** Внаслідок бльокади англійських островів відчувається там великий брак паперу. Урядові друки мають обмежити до менших розмірів і друкувати на гіршому папері.

= **ФАЛЬШИВИЙ АЛЯРМ У ШКОТІЇ.** В пятьох містах Шкотії в ночі з неділі на понеділок задзвонили всі дзвони. Це був умовлений знак вразі появи німецьких спадунів. Одначе всі розшуки за спадунами не дали висліду. Ведеться слідство, хто перший започаткував цей фальшивий алярм.

— **БІЛГОРОДСЬКИЙ ЯРМАРОК.** В Білгороді міністр торговлі д-р Андрес відкрив 7. міжнародній ярмарок. Між закордонними виставцями перше місце займає Німеччина.

— **КАТАСТРОФА ПОСУХИ В АВСТРАЛІЇ.** З Сиднею повідомляють, що в цілій Австралії панує давно не нотована жахлива посуха.

= **ВЕЛИКИЙ ВИБУХ В ЯПОНІЇ.** В пристані Кобе наступив вибух у нафтових збірниках, які згоріли. Також згоріли сусідні фабричні будинки.

= **БУРІ Й ПОВЕНІ В АМЕРИЦІ.** Здовж східнього побережжя Злучених Держав жахливийураган спричинив величезні повені. Багато місцевостей вода залила до висоти одного метра. Кільканадцять осіб втопилося, понад 5.000 осіб без даху над головою. Шкоди обчисляють на 4 міліони доларів.

Короткі вістки.

= **КАНЦЛЕР ГІТЛЕР** переслав телеграфічно побажання реґентові Югославії, кн. Павлові, з приводу 17-ої річниці уродин короля Югославії, Петра.

= **ПОДЯКА БОЛГАРІЇ ДЛЯ АДОЛЬФА ГІТЛЕРА.** Болгарський премієр проф. Філов приняв німецького посла в Софії, барона фон Ріхтгофена і просив висловити подяку болгарського народу й уряду Адольфові Гітлерові та німецькому урядові за підтримку у справі Добруджі.

= **СЛОВАЦЬКІ ПОБАЖАННЯ ДЛЯ НОВОГО РУМУНСЬКОГО КОРОЛЯ.** Президент Словаччини д-р Тісо переслав телеграфічно королеві Михайлові І. якнайкращі побажання від словацького народу. Словацький премієр Тука вислав телеграму до румунського премієра ген. Антонеску. Він ствердив, що тепер, коли Румунія, так як і Словаччина, станула на тій самій платформі по боці Німеччини, їхні взаємини уложаться якнайкраще.

= **НІМЦІ В ЮГОСЛАВІЇ ДОМАГАЮТЬСЯ БІЛЬШЕ ПРАВ.** Провідник югославянських німців, д-р Сеп Янко предложив премієрові Югославії домагання тамошніх німців. 700.000 німців в Югославії домагаються подібного статуту, як в Мадярщині: німецького шкільництва, права організації всіх ділянок життя, німецької адміністрації в околицях, де переважають німці.

= **СЛОВАЦЬКИЙ МІНІСТР ОБОРОНИ,** ген. Катльос, після своїх 16-денних відвідин в Німеччині, по свому повороті вислав телеграму з подякою до фельдмаршала фон Бравхіча за те, що він і словацькі старшини мали нагоду оглянути німецькі осяги та затіснити німецько-словацькі взаємини. x

= **ЗНИЩЕННЯ АНГЛІЙСЬКИХ ФАБРИК ЗБРОЇ.** Внаслідок безперервних німецьких летунських атак на Англію, знищено багато англійських фабрик воєнних матеріялів. Зовсім знищені численні фабрики летунських моторів.

= **РУМУНІЯ ПРОТИ ЖИДІВ І МАСОНІВ.** Румунський міністр освіти підписав два розпорядки, якими звільнив усіх жидів і масонів з державних інституцій.

= **В ДОБРУДЖІ** відбулися радісні маніфестації з приводу недалекого повороту до Болгарії. Офіційні торжества вібудуться 3. жовтня, в дні національного свята Болгарії.

= **РЕФОРМА ЕСПАНСЬКОЇ АРМІЇ.** В Еспанії почали переводити модернізацію армії по німецьким зразкам. Еспанська армія при дволітній військовій службі має осягнути 400.000 мирного стану та має стати одною з найкращих армій світу.

= **ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТ ФІНЛЯНДІЇ.** Внаслідок недуги серця помер Калліо, президент Фінляндії.

= **АНҐЛІЙЦІ** вербують до летунської служби аж в Арґентині. В Буенос Айресі англійське вербункове бюро обіцяє великі гроші, ренту для жінки летуна вразі його смерти, щоб тільки зеднати якнайбільше число добровольців. Та ледви чи багато таких найдеться...

= **ЯПОНЦІ ПОКИДАЮТЬ БУРМУ.** Японські кораблі, що припливають з Бурми, переповнені японськими втікачами. Треба сподіватися виїзду всіх японців з Бурми.

= **ТУРЕЧЧИНА** започаткувала вишкіл трьох курінів стрільців-спадунів.

†

Посмертна згадка

† БЛ. П. ЗИНАЇДА ХЛЮРОВА.

У вівторок, дня 27. VIII. ц. р. відбулися у Відні при співучасти тісного гуртка рідні та знайомих похорони української громадянки Зинаїди Хлюрової, дружини проф. Марка Хлюра, відомого діяча на еміґрації в Чехії, де працював якийсь час як директор української гімназії в Ржевницях, а далі в Ясіню, в Карпатській Україні, звідки після розвалу в березні 1939, довелось йому з важко хорою жінкою втікати до Німеччини, спершу до Відня, де пок. Зинаїда й мусіла залишитися у лікарні, а далі до табору праці в Ганновері.

І у Відні, у лікарні в Ляйнцу, замкнула Вона очі на вічний сон.

Смертельно втомлені, трагікою життевої долі і мукою тихого, довгого конання вщерть сповнені очі. Там ген ось у затишнім Ляйнцу, поза вікнами лікарні, вже двічі з часу її прибуття цвили бози і черемхи, і двічі мріли над світом теплі тихомирні ночі літа, і другий раз уже збиралась осінь пращатись із зеленню меляхолійними сяєвами... Та проте Покійниці не було — ні її недузі, ні тій її бездонній, все єство, всю душу людини виснажуючій тузі, що її знають лиш ті, яким довелось з розкрвавленим від жалю серцем негідно покидати над усе коханий Рідний Край, і блукаючими скитальцями жити й умирати на чужині. Вона ж, Покійниця, ту нашу Батьківщину, оту Україну, любила всією душею, і за весь час свого, так передчасно погаслого життя, Вона Україні з усіх своїх сил служила.

Уроджена 1891 р. в Ісаківцях, на Поділлі, Хлюрова, як молоденька, небуденної вроди жінка, виховує в національному дусі не лиш четверо своїх дітей, — з яких трое, між ними щойно двацятьлітня доня — згодом умирає, але і працює як учителька над українською молоддю взагалі, поділяючи притім усі турботи чоловіка, що незабаром служить при українській армії. А далі організаційна, педагогічна і громадянська праця з чоловіком на еміґрації, в Чехії і в Карпатській Україні, з котрої втікаючи Покійниця, враз з чоловіком та з одиноким сином попадає в руки мадярів, і запроторена ними в тюрмі в Рахові є тут свідком жахливих знущань над арештованими. І це ломить її фізично вперше, бо чудово тонка душа тієї жінки, що так по геройськи прострадала смерть трое власних дітей, прострадати Голгофту України всеціло — не в силі.

— „Не можу" — сказала Вона про це до мене одного дня на провесні, коли я прийшов її відвідати. Сказала це тихо і мягко, голосом, який таксамо пригадував шовк білої рожі, як і краски її дивно блідого лиця. А проте те „не можу" вразило мене ноткою такого душевного гарту, що я вичув з нього всю таємну глибінь, міць і красу вийнякової жіночої — і може лиш української духовости.

І отак та сильна як смерть туга зборола її. Але невже ж усеціло вмирає людина, минаються людські душі, яких найбільшим стражданням була туга великої любови? Невже не вірити нам у те, що як остання розвага, останнє щастя, і як останне визволення вщасливить душу пок. Зинаїди в царстві Вічного крицевий гомін визвольних дзвонів? Пращай, пращай!

Д-р Остап Грицай.

Зі спорту.

ДЕНЬ СЕНЗАЦІЙ У МИСТЕЦЬКИХ ЗМАГАННЯХ ПЕРЕМИЩИНИ!

»СОСНИЦЯ« — »СЯН« II. 3:2 (2:1).

Не було досі в цілому цьому турнірі за мистецтво більшої сензації над ту, що молоденька дружина з останнього місця в табелі, а це »Сосниця«, по важкій та гарній грі перемогла 1. 9. ц. р. на свому грищі дружину »Сян II«. »Сосниця« справила всім спортовцям милу несподіванку, перемагаючи минулої неділі одного фаворита, а це »Сокіл«, а цієї неділі другого, може ще більшого, »Сян« II, доказуючи тим справді великого чину та спортової витревалості й амбіції.

Перед собою станули дві українські дружини: одна з першого, а друга з останнього місця, щоби змагатись за мистецтво перемиської округи. Перед змаганями привітав гостей провідник сосницької дружини п. В. Салук, вручаючи китицю гарних цвітів. »Сосниця« змісця накидає сильне темпо й переводить при помочі цілого нападу багато гарних атак на ворота »Сяну«. Гості отрясаються помалу з переваги »Сосниці« та часто атакують. Напад »Сяну« гарно комбінує в полі, але під воротами не може здобутись на цільний стріл у ворота. Красник, гарно випущений Лапичаком, стріляє з »офсайду« справедливо не признані суддею ворота. Це суддейське рішення защо заломлює на дусі добру дружину гостей. З цього користає дружина господарів, сильно атакує та здобуває зі стрілу Пинила Б. з далекого вільного перші ворота. Заохочені цим сосницькі змагуни дальше атакують і у висліді цього мяч відбивається від помічника »Сяну« та мандрує до воріт перемишляків. »Сян« здобуває перші ворота по комбінації цілого нападу з гарного подання Лапичака та центри Навроцького зі стрілу Красника. Ще обопільні атаки — й кінчається перша полугра. У другій полугрі більше з гри має »Сян«, одначе не вміє цього використати. »Сосниця« дальше атакує і здобуває у 65. хв. гри треті найкращі ворота дня зі стрілу Зелеза Бр. »Сян« отрясається із переваги та по комбінації цілого нападу Красник стріляє другі для своєї дружини та останні ворота дня. З переможців вирізнились: воротар Горудко, Накловичь О. на обороні та Заруцький, Пинило й Зелез у нападі, а в переможених напад із Красником, Навроцьким та Лапичаком на чолі. Інші формації »Сяну« тим разом слабші. Суддя змагань Федорович О. — добрий.

»СОКІЛ« (Гнатковичі) — »СТЕП« (Бушковичі) 1:0 (0:0).

У других в цьому дні мистецьких змаганнях дружина УСК »Сокіл« (Гнатковичі) перемогла в себе добру дружину УСК »Степ« з Бушкович у відношенні 1:0 (0:0). Гра була завзята, гарна та цікава. З »Сокола« на вирізнення заслуговує добрий напад з Коваликом та Войтовичем на чолі, поміч та знаменитий на обороні Іванський, а в переможених воротар Захарко, оборона та в нападі Замірський і добрий Домарадський. Гру починає »Сокіл« гострими атаками на ворота »Степу«. »Степ« зпочатку обороняється та навязує рівнорядну гру. Починаються обопільні атаки на ворота. Один і другий напад гарно комбінує та часто гостить під воротами противника, одначе без успіху. Бракує їм цільного стрілу на ворота. Оба воротарі та оборони мають багато праці. До полугри вислід не змінюється. Відтак »Сокіл« береться до роботи та по численних атаках Ковалик п. гарній акції цілого нападу стріляє одинокі, гарні ворота для своєї дружини. »Сокіл« дальше атакує, але »Степ« добре держиться, знаменито бороняться і навіть переводить гарні атаки на ворота противника, та без висліду. Обопільні небезпечні потягнення нападів обох дружин на ворота не змінюють стану висліду 1:0 у користь »Сокола«. Суддя Турко М. — добрий. Видців багато.

Листування Адміністрації

Вп. Ровенко Ал. — Щавне: Адресу негайно змінили. Недоручування »Кр. В.« не є з нашої вини, просимо урґувати у. Вас на пошті.

Вп. Цуп Ів. — Нойдорф: За »Іл. В.« і »Кр. В.« по кінець вересня належиться нам 8,40 зол.

Вп. Шашкевич Ст. — Айслебен: »Кр. В.« висилаємо правильно. У Вас на пошті придержують або не доручують, просимо там урґувати.

Вп. Прихоський Ем. — Бад Ґотляуба: Особисту виказку можете дістати в »УНО« Берлін.

Вп. Форостяк К. — Бріндерзен: Грошей ще не отримали.

Вп. Гонко Анна — Берлін: Адресу змінили. За передплату »Кр. В.« по кінець вересня належиться нам 8,75 зол.

Вп. Кондрацький Д. — Катовиці: Адресу справили. Для Сина Вашого шлемо »Кр. В.« вже від 1. VIII.

Вп. Сорока Ан. — Брунари В.: »Іл. В.« здержали і передплату перенесли на »Кр. В.«, за які до кінця вересня належиться нам ще 0,90 зол.

Впр. о. Гробельський — Щавне: По кінець року остає до вирівнання 3,50 зол.

Вп. Сливинський О. — Батичі: Передплата вирівнана по кінець серпня.

Вп. Микитович В. — Райхенберґ: Адресу справили. »Кр. В.« висилаємо правильно, і для всіх одного дня — просимо урґувати на пошті Грошей ще не дістали.

Вп. Ґах Володимир — Майнешляґ: Передплату ще не одержали. Пишіть в цій справі до УНО в Берліні. Тризуб коштує 1,— і 1,20 зол. Картку Вашу передали у відповідні руки.

Вп. Яськевич Т. — Бекгофен: Адресу змінили. Передплата вирівнана до 15. X. ц. р.

Вп. Вітошинський А. — Відень: Адресу справили. Передплата вирівнана до кінця X. ц. р.

Вп. Халябура Дмитро — Ґрасдорф: Грошей, що Ви їх вислали дня 21. VIII. до Берліна ми не дістали. Урґуйте в УНО, Берлін. Ґазету висилаємо.

Вп. Крут П. — Ґнандштайн: Для Вашого брата висилаємо »Кр. В.« Чеки висилаємо.

Вп. Славич Гр. — Вінеев: Грошей ще не дістали. Просимо подати дату надання грошей.

ОГОЛОШЕННЯ

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Книжки, шкільне та бюрове приладдя, дитячі забавки — продає »Папирус« у Ярославі, вул. Головна 16. 1012 5-15

Пошукую Друга Ярослава Сеха з села Берлин, пов. Броди. Хто знав би що про нього, нехай ласкаво напише на адресу: **Андріїв Петро,** Watenstedt über Braunschweig, Lager 11. St. 240. 1013 5-5

Дарка, відізвися! — Брат Богдан Кузич, пошта Красничин, пов. Красностав. 1026 4-5

Софія Черникова, Ваш чоловік живе. Напишіть! Козакова, Krakau, Michałowski-gasse 4. W. 6. 1032 4-4

Хто знав би, де знаходиться Олександер Повrозник, що служив у 7. п. а. 16 в Лодзі та дістався до неволі, зволить подати його адресу до »Краківських Вістей« для його майстра під ч. **1033.** 1033 4-4

Володимир Юрчишин (Mahlwinkel, Wolmirstedt, bei Heinrich Jäger, шукає своєї сестри Анни Юрчишин, що була в Ряшеві. 1037 3-3

Пошукую свойого брата Мирона Тереляка, що виеміґрував із України. Хто знав би про нього, хай зголосить на мою адресу. Евген Тереляк — (Parsch) bei F-ma Rosenberger & Co., Salzburg, Weiserstrasse 20 a. 1038 3-3

Знайомі з сіл: Бабухів і Вербилівці, пов. Рогатин, відізвіться негайно в справі важній для Михайла Хабурського на адресу: Лікар Вол. Помірко, пошта: Mlawa - Südostpreussen. 1039 3-3

Ярослава Ховзуна з Золочева пошукує сестра Катерина Тлустик із Курманович пов. Перемишль — на адресу: Краків, вул. Ожешкової 7. 10403-3

Галя Литвинівна, Сотник із Шляхтинець, відізвіться: Краків, Яблоновських 12. Литвин. 1041 3-3

Роман Ковч пошукує брата Мирона, Hrubieszów, Post - Leszczków, Gut - Rusin. 1042 3-3

Найдешевші та найкращі церковні й домашні свічки (всякого рода) тільки з української фірми, — »Достава«, Варшава, Хмельна 25/16. Тел. 584-27. Замовлення полагоджуємо скоро й солідно. (На складі маємо теж ладан). Конто: Postscheckamt Warschau 2324. 1048 2-2

Аптика »Під Надією« в Ряшеві прийме маґістра українця (-ку)на постійну посаду. 1049 2-2

Адвокат Д-р Роман Савойка переніс канцелярію й веде в Кракові при вул. Burgstrasse 33. — Тел. 147-63. 1052 1-2

Уневажнюю загублену книжку (авсвайс) видану Українським Допомоговим Комітетом у Кракові. Іван Вахняни, Воля Духацька, Пілсудського 36.

Пошукую Адама Богеру і Івана Сивака з с. Ямна Долішня пов. Добромиль, Степан Даньків, Краків, Надвіслянська 10.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен! наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА »Кр. В.«: Цінник передплати поданий на першій сторінці. Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередну адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Ґенерал-Ґубернаторства належить посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини на адресу: „Ukrainische Nationale Vereinigung" Berlin W. 50. Ansbacherstr. 15. З Протекторату на адресу: Probojem".Praha XIV-65 post. schr. 3.Курс 1 нім. марки 2 золоті; 1 чеської корони 20 сот. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші.
Звертаємо увагу подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор Л. Чоник у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Кармелітська 34, II. Телефон 288-39
З друкарні „Нова Друкарня Дневникова" під комісаричною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.

Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil; Hauptschriftleiter L. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau, Karmeliterstrasse 34. II. Fernsprecher 288-39. Druck: „Nowa Drukarnia Dziennikowa", Kommissarische Verwaltung. Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher. 102-79